

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 37/06-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. februára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť G. R., B., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., T., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 To 60/05 z 23. novembra 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť G. R. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. januára 2006 doručená a 8. februára 2006 doplnená, resp. upresnená sťažnosť G. R., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu

v Nitre (ďalej aj „krajský súd“) sp. zn. 1 To 60/05 z 23. novembra 2005 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti vyplývajú nasledovné relevantné skutočnosti:

„Sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu v Nových Zámkoch č. k. 1 T 189/04 zo dňa 11. 4. 2005, ktorý bol potvrdený uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 1 To 60/05 zo dňa 23. 11. 2005, odsúdený pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom vo výrokovvej časti rozsudku prvostupňového súdu. (...)

Podľa názoru sťažovateľa porušil Krajský súd v Nitre pri svojom rozhodovaní v predmetnej veci článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Takto došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu (aj porušenie článku 8 ods. 2 a 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd).

V tejto súvislosti bol porušený najmä článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyhlásený pod č. 209/1992 Zb. a tým základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie tým, že sa s jeho obhajobou súd nevysporiadal a ani sa ňou nezaoberal.

Sťažovateľ sa domnieva, že Krajský súd v Nitre svojím konaním porušil tiež článok 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v ňom vyjadrený princíp prezumpcie neviny a článok 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a v ňom vyjadrené právo na obhajobu. (...)

Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na nasledovné.

Najpodstatnejšou námietkou obhajoby sťažovateľa v trestnom konaní bolo to, že nebolo preukázané, či sťažovateľ vykonával v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, činnosť, pri ktorej by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí...

Sťažovateľ navrhoval, aby za týmto účelom bol do konania pribratý znalec z príslušného odboru na prepočet alkoholu v krvi sťažovateľa v čase skutku.

Stav vylučujúci spôsobilosť je potrebné v každom konkrétnom prípade zisťovať a dokazovať (napr. R 54/1968).

Podľa poznatkov lekárskej vedy nie je žiadny, teda ani nadpriemerne disponovaný vodič motorového vozidla, schopný bezpečne riadiť motorové vozidlo, ak dosiahne hladina alkoholu v jeho krvi najmenej 1 promile.

U vodiča, u ktorého bolo zistené v dobe riadenia menšie množstvo alkoholu v krvi než 1 promile, je vždy nevyhnutné dokázať, že jeho schopnosť riadiť motorové vozidlo bola skutočne znížená v rozsahu, aký predpokladá ustanovenie § 201 Tr. zák.

Súd sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že v čase, keď sťažovateľ vozidlo riadil, t. j. dňa 11. 9. 2004 o 18.40 hod., nemohol mať v krvi toľko alkoholu, ako to vo výrokovvej časti rozhodnutia súd uviedol – 0,98 mg/l. Takéto množstvo alkoholu bolo sťažovateľovi namerané až asi 1 hodinu po nehode.

V tom čase mohla hladina alkoholu v krvi sťažovateľa stúpať alebo klesať, zisťované to nebolo a malo byť.

Obhajoba tvrdí, zo skúsenosti z praxe, že v čase nehody mohla hladina alkoholu v krvi sťažovateľa byť aj pod hodnotou 1 promile, všetko závisí od preskúmania toho čo sťažovateľ pil, jedol a v akých časových súvislostiach pred meraním, od hmotnosti sťažovateľa a pod.

V trestnom konaní nikto tieto podstatné skutočnosti nezisťoval.

K tejto ústavnej sťažnosti prikladám aj znalecký posudok z inej trestnej veci, v ktorej takáto skutočnosť nastala.

Súčasne poukazujem na prípad z judikatúry – R 25/1988-I, podľa ktorého ak vodič motorového vozidla, ktorý požil alkoholický nápoj a potom riadil motorové vozidlo, ale jeho schopnosti na riadenie v čase, keď je kontrolovaný hliadkou polície, nie sú natoľko znížené, ako to predpokladá § 201, má v úmysle pokračovať v jazde aj potom, keď tomu tak bude, dopúšťa sa za predpokladu naplnenia niektorého z ďalších alternatívnych znakov uvedených v písm. a) až d) pokusu trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 8 ods. 1, § 201.

Zistenie hladiny alkoholu v krvi v čase riadenia motorového vozidla je preto nevyhnutné (má význam aj z pohľadu rozhodnutia o treste).

V čase písania tejto sťažnosti nebolo ešte sťažovateľovi doručené druhostupňové rozhodnutie, súd sa po vyhlásení rozhodnutia vysporiadal s obranou sťažovateľa vo vyššie uvedenom smere tak, že zo skúseností súd vie, že alkohol sa odbúrava asi do 0,20 promile

za hodinu a teda, že v čase skutku sťažovateľ mohol mať iba o približne 0,2 promile menej alkoholu v krvi, než bolo zistené meraním.

S takýmto názorom súdu sťažovateľ nemôže súhlasiť.

Súd iba hádal a napokon súd sám uznal, že v čase skutku bola hladina alkoholu v krvi sťažovateľa iná, ale ju odmietol zisťovať.

Súd k záveru vyššie uvedenému nemohol dospieť, pretože nemohol vedieť, či hladina alkoholu v krvi sťažovateľa v čase merania stúpala alebo klesala, túto okolnosť súd nezisťoval, napriek tomu pri ústnom odôvodnení vyšiel z predpokladu, že vrchol hladiny alkoholu mal sťažovateľ v krvi v čase nehody.

Prenikanie alkoholu do krvi sa deje v iných rozpätiach než je 0,2 promile za hodinu a preto sa súd mal s obranou sťažovateľa vysporiadať a vykonať v tomto smere dôkazy.

Podľa § 125 Tr. por. ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne vyloží, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si vzájomne odporujú.

Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu.

Ak boli do rozsudku pojaté ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Porušenie ústavných práv uvedených v časti II. tejto sťažnosti sťažovateľ vidí v tom, že súd sa nevysporiadal s celou obranou sťažovateľa a pri posudzovaní viny vychádzal z dôkazov, ktoré svedčili proti nemu, s dôkazmi svedčiacimi v prospech sťažovateľa ako boli sťažovateľom prednesené v jeho obhajobe sa vcelku nevysporiadal.

Súdy nemôžu preferovať iba tie dôkazy, ktoré potvrdzujú predpokladanú skutkovú verziu, nemôžu prispôbovať dôkaznú situáciu podľa svojej úvahy.

Sťažovateľ sa tiež domnieva, že dôkaznú núdzu alebo medzery v dôkazoch nemožno pričítať na jeho ťarchu, je to v rozpore s princípom prezumpcie neviny.

Ak súd podkladá námietky sťažovateľa prednesené v rámci jeho obhajoby za nedôvodné, ako to uviedol po vyhlásení pri ústnom odôvodňovaní svojho rozhodnutia, je na ňom, aby tento svoj záver natoľko zdôvodnil, aby bolo zrejmé, ktoré skutkové okolnosti vo vzťahu k obhajobe túto obhajobu vyvracajú.

Všeobecná, povahou veci daná nerovnosť medzi žalobcom – prokurátorom a obžalovaným je zákonom zmiernená a hlavne v konaní pred súdmi vyvažovaná jednak ich procesnou rovnosťou ako na konaní zúčastnených strán, jednak ďalšími ústavným spôsobom zaručenými právami, medzi ktoré patrí aj právo na obhajobu.

Z práva na obhajobu vyplýva povinnosť pre súd zaoberať sa podstatnými námietkami obhajoby a svoje stanovisko k nim v odôvodnení svojho rozhodnutia vyložiť.

Prezumpcia nevinny sleduje tiež cieľ dosiahnuť istotu, že páchatel' trestný čin zavinił.
(...)

Na základe vyššie uvedeného sa sťažovateľ domnieva, že v označenom konaní došlo k porušeniu jeho práv citovaných v úvode (...) tejto sťažnosti, preto navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vydal toto rozhodnutie:

Rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 To 60/05 zo dňa 23. 11. 2005 v trestnej veci sťažovateľa, došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkov 8 ods. 2 a 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva sťažovateľa podľa článku 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v ňom vyjadreného princípu prezumpcie nevinny a ústavného práva na obhajobu podľa článku 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 1 To 60/05 zo dňa 23. 11. 2005 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

(...) Sťažovateľ netrvá na ústnom pojednávaní, súhlasí s upustením od ústneho pojednávania pred Ústavným súdom, náhradu trov konania si uplatňuje v súlade s vyhl. č. 655/2004 Z. z. za 2 úkony právnej pomoci vo výške 5 788 Sk (á 2 730 Sk + 164 Sk).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Sťažovateľ namietal porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 To 60/05 z 23. novembra 2005.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s napadnutým uznesením krajského súdu a jeho skutkovým a právnym názorom uvedeným v napadnutom rozhodnutí, teda s jeho interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení v jeho veci.

Z citovaného čl. 127 ústavy vyplýva, že ústava rozdeľuje ústavnú ochranu základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok

porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, pozri tiež nález sp. zn. II. ÚS 55/98 z 18. októbra 2001).

Pretože v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecného súdu, pri predbežnom prerokovaní bolo v právomoci ústavného súdu len posúdenie, či účinky výkonu právomoci všeobecného súdu (v danom prípade krajského súdu) vo veci sťažovateľa, t. j. prejednanie a rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 1 T 189/04 z 11. apríla 2005, sú zlučiteľné s citovanými článkami ústavy a dohovoru.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 1 To 60/05 z 23. novembra 2005 krajský súd okrem iného uviedol:

„Súd I. stupňa vykonaním dôkazov na hlavnom pojednávaní v súlade s ustanovením XIII. hlavy Tr. por. ako aj jeho ďalšími ustanoveniami, upravujúcimi spôsob vykonávania dôkazov, si zadovážil dostatok dôkazov potrebných z hľadiska § 2 ods. 5 Tr. por. na rozhodnutie o podanej obžalobe. Takto si vytvoril dostatočný základ pre svoje rozhodnutie. Jeho skutkové závery uvedené v tzv. skutkovej vete výroku o vine napadnutého rozsudku tak vychádzajú z výsledkov úplného a zákonného dokazovania, sú úplné a správne.

Odvolací súd nezistil pochybenie ani pri hodnotení dôkazov vykonaného súdom I. stupňa, pri ktorom tento postupoval v súlade s kritériami vyplývajúcimi z ustanovenia § 2 ods. 6 Tr. por. V odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s § 125 Tr. por. popísal obsahy jednotlivých dôkazov a uviedol aj právne úvahy akými sa pri hodnotení dôkazov, vrátane obhajoby obžalovaného, spravoval a k akým právnym a skutkovým záverom dospel. Na tieto ako na správne, odvolací súd v podrobnostiach len odkazuje.

Vzhľadom k tomu odvolací súd nemohol akceptovať odvolacie námietky obžalovaného, pretože ustálenou súdnou praxou je akceptovateľné zistenie hladiny alkoholového opojenia vykonané spravidla do 1 hodiny po dopravnej nehode. Vykonanie znaleckého dokazovania v tomto smere by preto bolo nadbytočné, pretože ani ním by hladina alkoholového opojenia zistená u obžalovaného 0,98 mg/l (2,04 promile) nebola znížená pod hranicu potrebnú z hľadiska naplnenia materiálneho znaku žalovaného trestného činu (0,49 mg/l resp. 1 promile).“

Podľa názoru ústavného súdu uvedený postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho skutkového a právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tieto natoľko odchyľili od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne popreli ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu napadnuté rozhodnutie krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje a na meritórne preskúmanie uvedeného rozhodnutia preto ústavný súd nie je oprávnený. Inak povedané, po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol v predmetnej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký jeho výklad ustanovení Trestného zákona a Trestného poriadku citovaných v napadnutom rozhodnutí, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s označenými článkami ústavy, listiny a dohovoru. Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. februára 2006